

НАЦИОНАЛЕН ИНСТИТУТ ПО МЕТЕОРОЛОГИЯ И ХИДРОЛОГИЯ

**МЕСЕЧЕН
ХИДРОМЕТЕОРОЛОГИЧЕН
БЮЛЕТИН**

**ЮНИ
2019 г.**

СОФИЯ

УВАЖАЕМИ СПЕЦИАЛИСТИ И РЪКОВОДИТЕЛИ,

Вие разполагате с поредния месечен хидрометеорологичен бюлетин. В него е направен месечен обзор на основни процеси и явления от метеорологична, агрометеорологична, хидрологична и екологична гледна точка за територията на страната. Оперативната информация, набрана от националната мрежа на НИМХ, дава възможност за бърза и обща преценка на влиянието на тези явления и процеси върху различни сфери на икономиката и обществения живот, за вземане на оптимални управленски решения и повишаване на икономическата полза от стопанската дейност и комфорта на живота.

Месечният бюлетин се публикува в ИНТЕРНЕТ на адрес: <http://www.meteo.bg>.

Подходяща информация за изследователски, юридически и бизнес цели, преминала през стандартен контрол, може да се получи чрез официална заявка до НИМХ, дадена на същия адрес.

НАЦИОНАЛНИЯТ ИНСТИТУТ ПО МЕТЕОРОЛОГИЯ И ХИДРОЛОГИЯ

е основно оперативно и научноизследователско звено в областта на метеорологията агрометеорологията и хидрологията с дейност от национално и международно значение, осигуряваща:

- методическо и техническо поддържане и развитие на националната метеорологична, агрометеорологична и хидрологична мрежа от станции за измервания и наблюдения с изграждане и управление на съответните бази данни за нуждите на оперативни и изследователски задачи, за национални и международни бюлетини и годишници;
- сезонни, месечни, средносрочни, краткосрочни и свръхкраткосточни прогнози на времето и състоянието на морето, речните и подземни води, динамиката на водните запаси в почвата, фенологичното развитие и формирането на добиви от земеделските култури, предупреждения за опасни и особено опасни метеорологични явления, оценка на нанесени щети и повреди от метеорологични явления върху селското стопанство;
- изследване на климатичните ресурси, колебанията и измененията на климата, свързаните с това неблагоприятни явления и влиянието им върху различни сфери на стопанската дейност;
- метеорологични аспекти на замърсяването на въздуха, физични процеси в атмосферния граничен слой, атмосферни дифузионни модели, мониторинг на радиоактивност на атмосферата и валежите, химизъм на валежите, системи за ранно предупреждение за замърсяване на въздуха;
- осигуряване с научно-приложни изследвания, експертни оценки, разработки и методики на различни дейности в селското стопанство, транспорта, енергетиката, строителството, туризма, проектирането, водното стопанство, търговията, екологията, гражданската защита и други изследователски разработки в областта на природните и инженерните науки;
- обучение на специализанти, дипломанти и докторанти, в сферата на компетентност на НИМХ;
- участие в глобалния и регионалния (VI регион Европа, към СМО) обмен на данни, информации и прогнози по програмите, координирани от Световната метеорологична организация (СМО), ЮНЕСКО, ЕС и други.

I. ПРЕГЛЕД НА ВРЕМЕТО

I.1. Синоптична обстановка

I.2. Температура на въздуха

I.3. Валежи

I.4. Силен вятър

I.5. Облачност и слънчево греене

I.6. Особени и опасни метеорологични явления

II. СЪСТОЯНИЕ НА ПОЧВАТА И ЗЕМЕДЕЛСКИТЕ КУЛТУРИ, И ХОД НА ПОЛСКИТЕ РАБОТИ

III. КИСЕЛИННОСТ НА ВАЛЕЖИТЕ И РАДИОАКТИВНОСТ НА ВЪЗДУХА

IV. ХИДРОЛОГИЧНА ОЦЕНКА НА РЕЧНИЯ ОТТОК

V. СЪСТОЯНИЕ НА ПОДЗЕМНИТЕ ВОДИ

I. ПРЕГЛЕД НА ВРЕМЕТО

1. СИНОПТИЧНА ОБСТАНОВКА

1-6.VI: Баричното поле във височина над Балканите е циклонално. В приземния слой, след преминаването на студения атмосферен фронт, налягането слабо се повишава, но полето остава циклонално. Въздушната маса над страната е неустойчива и се развива купеста и купесто-дъждовна облачност. На много места има краткотрайни валежи и гръмотевични бури. В отделни райони валежите са интензивни. Има и градушки. Температурите са по-ниски от обичайните.

7-8.VI: Циклонът във високите слоеве се запълва и полето става антициклонално. В приземния слой налягането слабо се повишава. Преобладава слънчево време в следобедните часове над северните и планинските райони с развитие на купеста облачност, но само на изолирани места има краткотрайни превалявания и гръмотевици. Температурите се повишават.

9-12.VI: Баричното поле във височина и при земята отново е циклонално. Атмосферата се лабилизира и отново на много места има краткотрайни валежи и гръмотевични бури. Температурите слабо се понижават.

13.VI: Във височина и при земята налягането се повишава и полето става антициклонално. На фона на предимно слънчево време, само на изолирани места в източните райони има развитие на купеста облачност и краткотрайни превалявания с гръмотевици.

14-23.VI: Във височина баричното поле остава антициклонално, макар че баричният гребен отслабва и се премества на запад. В приземния слой баричното поле е циклонално, част от депресията на ниско налягане над Мала Азия, която се разширява към Балканите. Въздушната маса отново е неустойчива с развитие на купеста и купесто-дъждовна облачност. На много места има краткотрайни валежи и гръмотевични бури.

24-26.VI: Баричното поле и във височина и при земята е циклонално. Преминава добре изразен студен атмосферен фронт. На много места има гръмотевични бури. Температурите се понижават.

27-30.VI: В началото баричното поле временно става антициклонално и за кратко въздушната маса се стабилизира. На 28-29.VI от север към Балканите се спуска барична долина и студеният атмосферен фронт преминава през полуострова. Отново има краткотрайни валежи и гръмотевици, в отделни райони интензивни. В края на месеца, след преминаването на студения атмосферен фронт, налягането се повишава, времето е предимно слънчево и започва затопляне.

Метеорологична справка за месец юни 2019 г.

Станция	Температура на въздуха (°C)						Валеж (mm)				Брой дни с			
	T _{ср}	ΔT	T _{макс}	Дата	T _{мин}	Дата	Сума	Q/Qн	макси- мален	Дата	валеж (mm)		вятър ≥14 m/s	Гръмо- тевици
											≥1	≥10		
София	20.2	2.4	31.0	23	8.5	4	90	121	26	25	11	3	0	19
Видин	22.6	2.0	33.8	27	11.3	30	65	101	25	3	7	2	1	7
Монтана	22.3	2.3	33.4	13	12.2	4	128	160	45	20	9	5	4	10
Враца	21.8	2.3	32.0	23	12.4	5	124	119	47	3	12	4	0	10
Плевен	22.3	1.4	32.8	23	10.0	5	90	116	25	5	12	3	1	12
В.Търново	22.0	2.2	32.3	23	11.9	5	196	236	31	26	12	7	0	10
Русе	23.9	2.3	34.5	23	14.6	30	121	171	40	3	10	4	8	14
Разград	21.4	2.2	31.7	23	12.0	30	94	129	23	26	15	3	4	15
Добрич	22.4	3.9	33.4	23	11.8	19	39	61	13	21	5	2	0	11
Варна	23.7	4.0	34.4	22	15.8	29	50	108	12	26	9	1	1	11
Бургас	23.4	3.2	33.4	22	15.7	5	59	121	31	5	6	2	5	8
Сливен	23.3	2.9	32.2	23	13.2	5	134	210	38	1	9	6	5	13
Кърджали	22.1	1.7	32.8	22	10.0	4	76	129	17	3	9	4	9	10
Пловдив	23.4	2.5	34.2	8	10.6	4	197	364	79	3	11	5	1	16
Благоевград	21.8	2.1	34.2	14	10.4	4	83	141	17	16	9	4	7	15
Сандански	23.9	1.9	36.5	14	9.8	4	49	125	18	7	9	1	8	15
Кюстендил	21.1	2.2	32.5	27	10.0	4	58	97	17	1	7	2	1	10

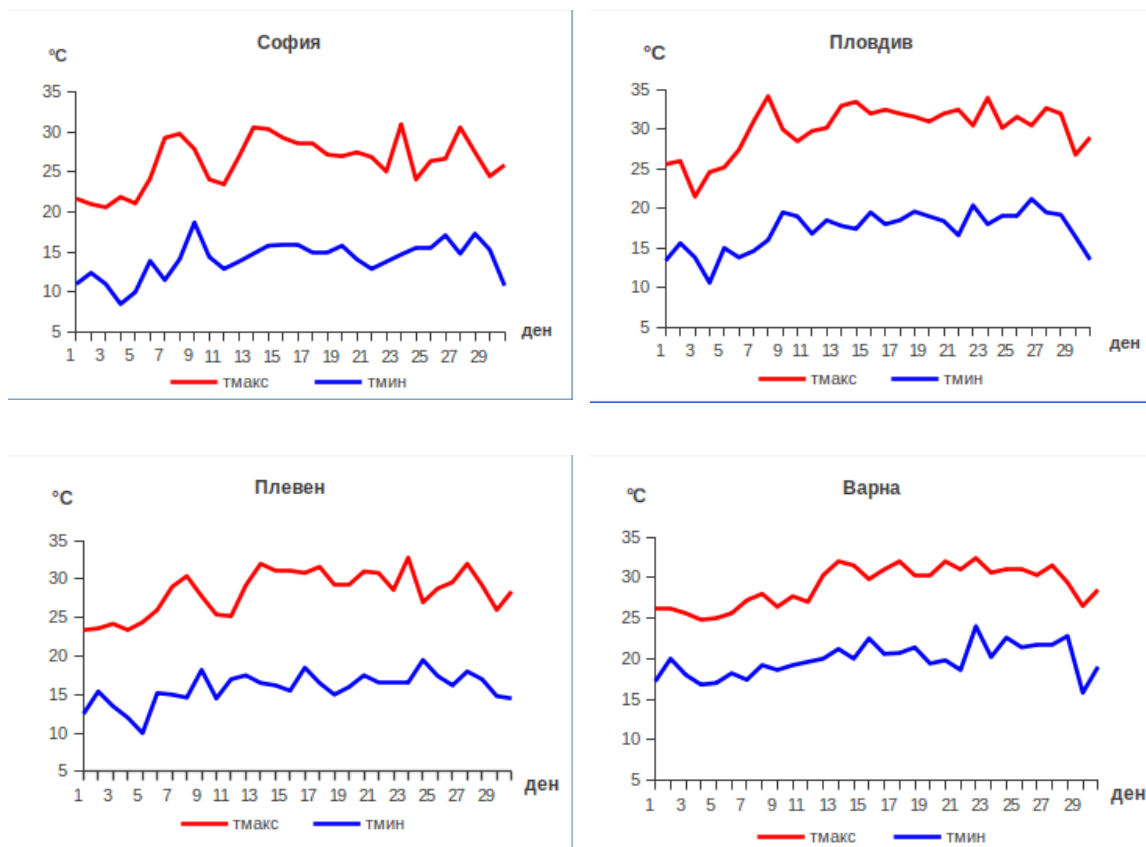
ΔT - отклонение от месечната норма на температурата; Q/Qн - процентно отношение на месечната сума валеж спрямо нормата. Нормите са изчислени по данни за периода 1961-1990 г.

2. ТЕМПЕРАТУРА НА ВЪЗДУХА

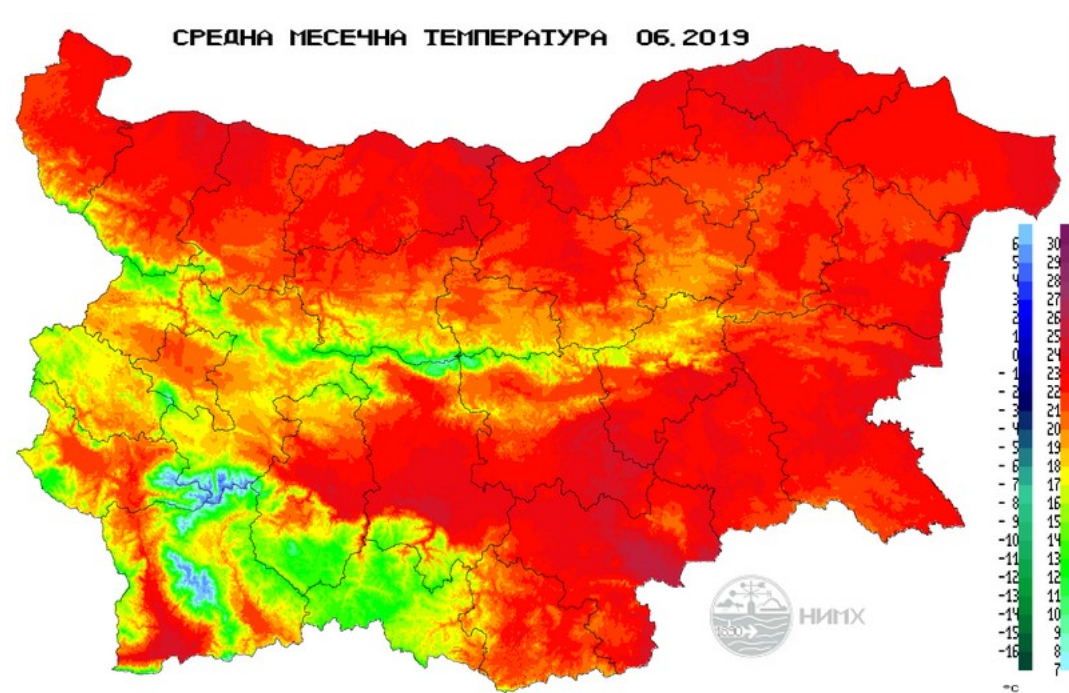
Средните месечни температури са между 17 и 25°C. По планинските върхове средните месечни температури са между 4.6°C (Мусала) и 13.5°C (Рожен). Месец юни е най-топъл на нос Емине (средна месечна температура 24.6°C), и най-студен в Чепеларе (средна месечна температура 16.3°C). Средните месечни температури имат отклонение от месечната норма между +0.5 и +4.4°C.

През периода 2-5.VI е относително студено със средни денонощни температури между 1 и 2.5°C под месечната норма средно за страната. През периода 7-3.VI е относително топло със средни денонощни температури между 1 и 5.7°C над месечната норма средно за страната. През останалите дни е с температури близки до нормата. Най-студено е в Чепеларе на 3.VI (средна денонощна температура 9.9°C). Най-топло е в Любимец, обл. Хасково, на 16.VI (29.8°C).

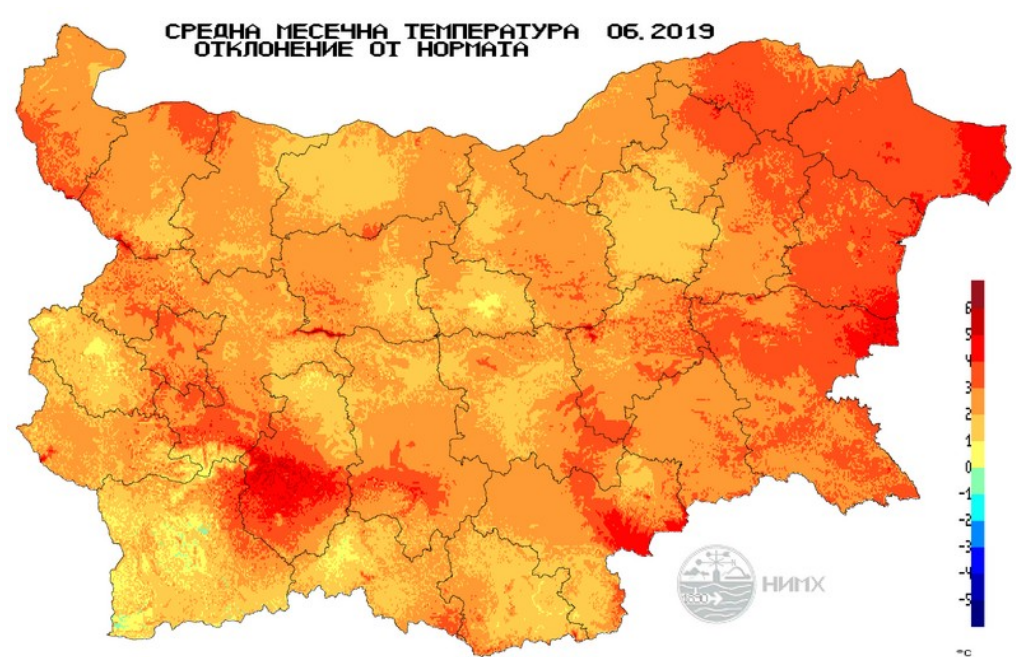
Най-високите максимални температури са между 28 и 36.8°C и са постигнати предимно през периода 22-23.VI (Първомай, обл. Благоевград, 36.8°C на 14.VI). Най-ниските минимални температури са между 5 и 17°C и са измерени предимно през периода 4-5.VI (Смолян, 5°C на 4.VI).

Температура на въздуха (°C) през юни 2019 г. в някои градове.

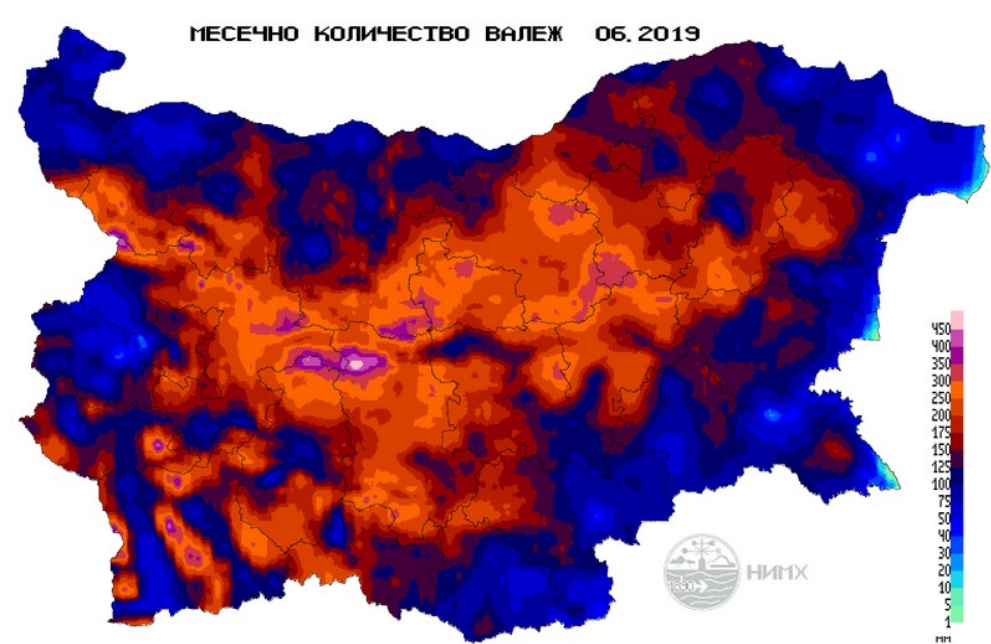
Средна месечна температура на въздуха (°C), юни 2019 г.

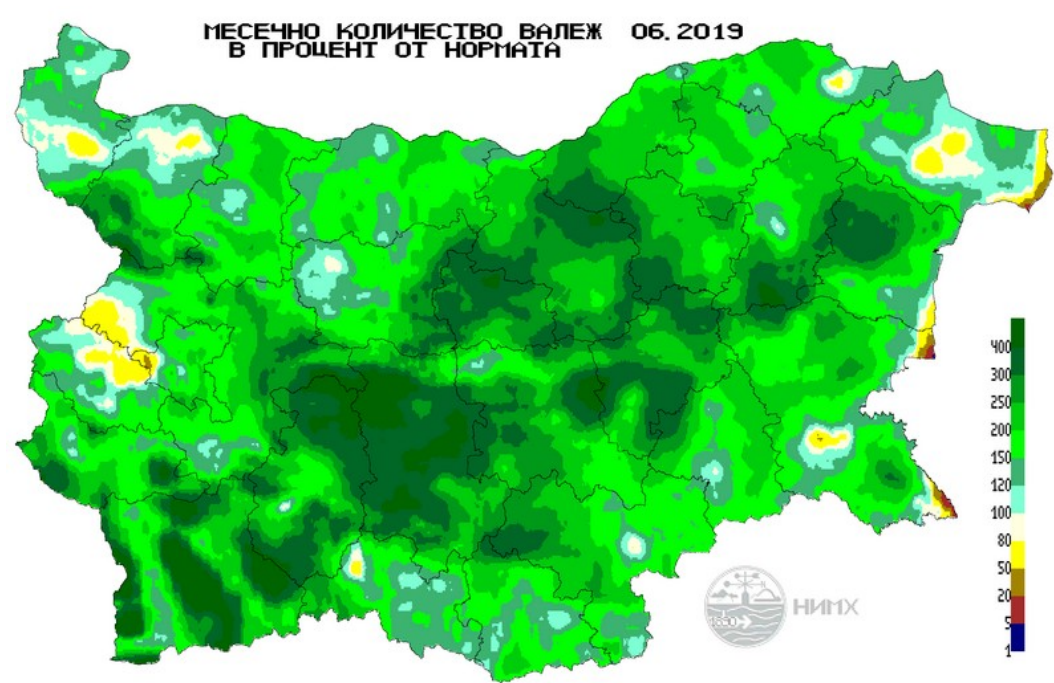
Средна месечна температура - отклонение от нормата (°C), юни 2019 г.

3. ВАЛЕЖИ

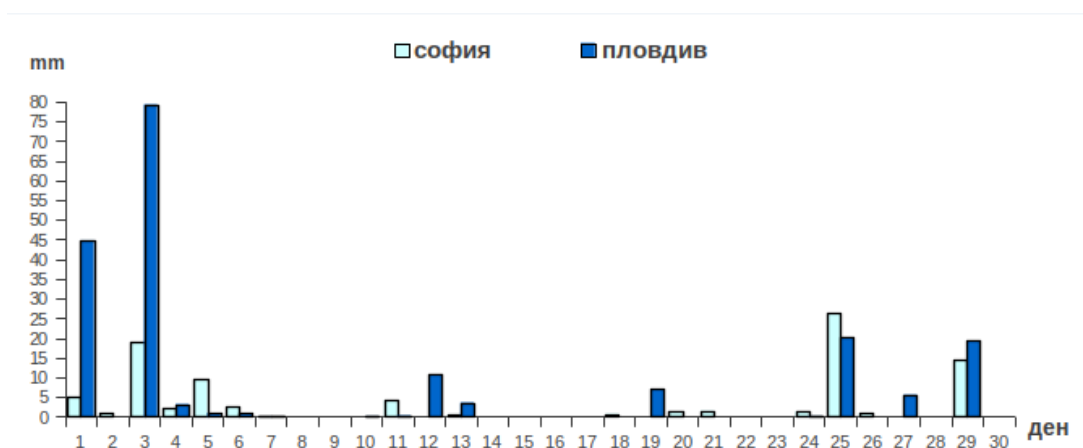
Месечните суми на валежите са между 70 и 350% от месечната норма (Пловдив 364%). В част от станциите по Черноморието и най-източните райони месечите суми на валежите са между 6 и 70% от месечната норма (Ахтопол 6%). През почти всички дни на месеца има валежи в различни части на страната. Най-масови са валежите през периодите 2-5.VI и 24-27.VI. Най-обилни са валежите на 2-3.VI в Централна България, където са постигнати 24-часови количества валеж до 50-80 mm. Най-голямото 24-часово количество валеж е измерено в Дълбоки на 3.VI (111 mm от дъжд). Броят на дните с валеж над 1 mm е между 5 и 15. Броят на дните с валеж над 10 mm е между 1 и 7.

Площно разпределение на месечните количества валеж (mm), юни 2019 г.

Месечни количества валеж в процент от нормата, юни 2019 г.

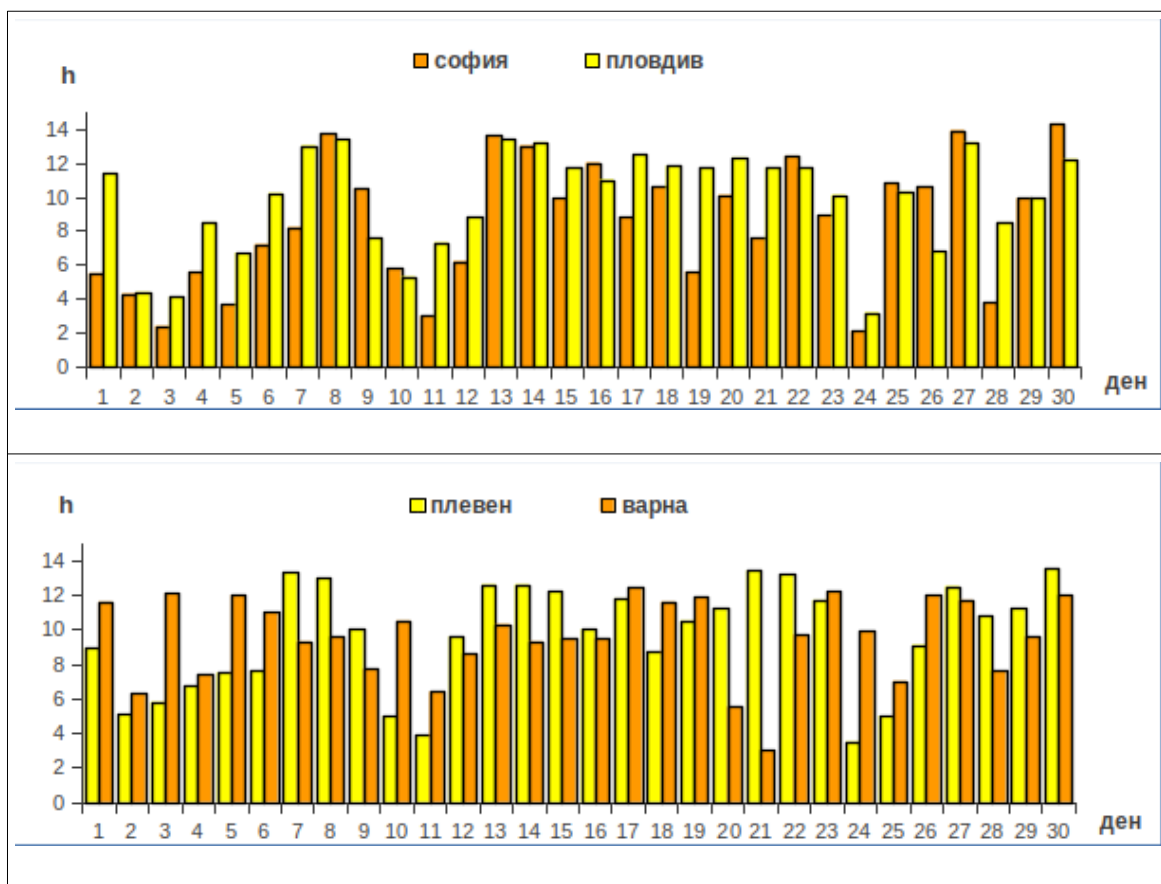
Денонощни количества валеж (mm) през юни 2019 г.

4. СИЛЕН ВЯТЪР

Условия за силен (14 m/s и повече) североизточен вятър има към 10.VI, 17.VI и 25.VI на места предимно в Дунавската равнина, Източна България и по долината на Струма. В много станции има регистриран силен вятър по време на гръмотевични бури. По планинските върхове има регистрирани само отделни случаи на скорост на вятъра над 24 m/s. В повечето станции броят на дните със силен вятър е между 0 и 5, но в някои станции главно в Източна България и по долината на Струма достига до 9.

5. ОБЛАЧНОСТ И СЛЪНЧЕВО ГРЕЕНЕ

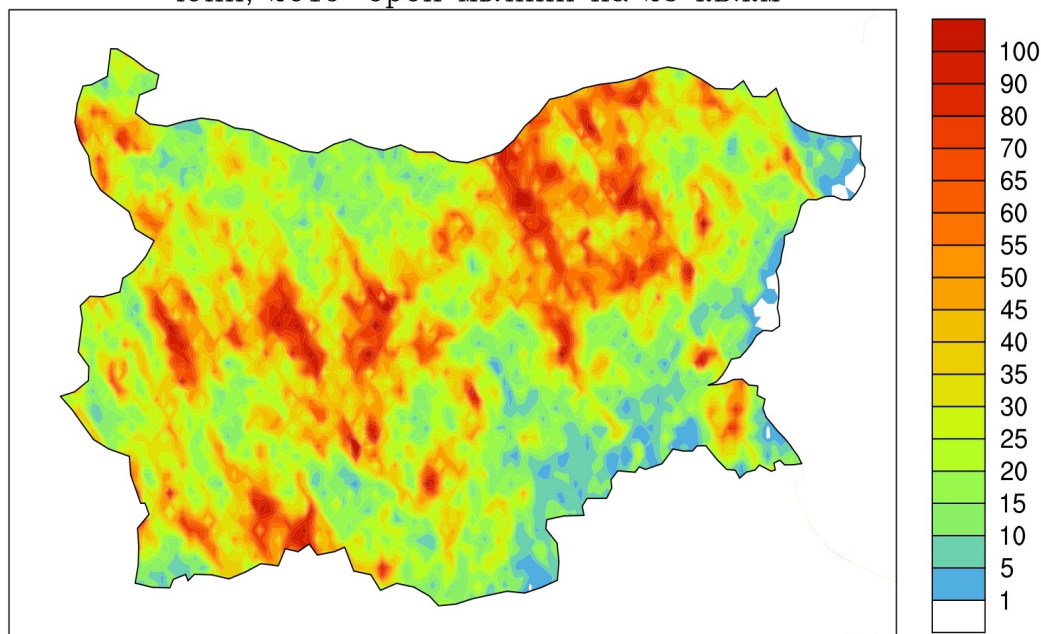
Средната облачност е предимно между 3 и 7 десети, което е около месечната норма. Броят на ясните дни е между 0 и 12, което е около нормата. Броят на мрачните дни е между 0 и 9, което също е около нормата.

Слънчево греене (в часове) през юни 2019 г.

Юни, 2019 – брой мълнии на 25 кв.км

6. ОСОБЕНИ И ОПАСНИ МЕТЕОРОЛОГИЧНИ ЯВЛЕНИЯ

Мъгли се образуват общо в 17 дни от месеца. За сравнение през юни 2018 г. дните с мъгла са били 12. По високите части на планините мъгла (облачна среда) е наблюдавана през всички дни от месеца.

Гръмотевична дейност е регистрирана през 28 дни от месеца. През юни 2018 г. е имало 26 дни с гръмотевични бури. В периодите 2-4.VI и 23-25.VI гръмотевични бури са регистрирани във всички области на страната.

Валежи от град са наблюдавани в 22 дни от месеца (съответно 17 дни през юни 2018 г.). С масов характер са градушките на 4.VI и на 24.VI (в 11 области).

Особено опасни явления

Динамичното и нестабилно време продължи през целия месец юни 2019 г. През почти всички дни от месеца бяха регистрирани мощни конвективни бури в различни райони на страната, които доведоха до локални наводнения, унищожаване на земеделска продукция и до сериозни щети върху инфраструктурата и сгради в засегнатите райони. Двама души загинаха, поразени от мълнии, през месеца.

01.VI.2019 г. – Силна конвективна буря, градушка, силен вятър и проливен дъжд нанесоха значителни щети в редица райони на гр. Хасково. В рамките на около 2 часа бяха измерени 62 mm дъжд - количество равно на месечната норма на валежите за района. Наводнени бяха улици, жилищни и административни сгради. Пороят нанесе сериозни поражения върху пътните настилки в града.

02.VI.2019 г. – Поредните мощни гръмотевични бури, придружени от интензивни валежи и градушки, се разразиха в следобедните часове в много райони на Западна и Централна България. Сериозно пострадаха областите Ловеч, Плевен, Велико Търново, София, Търговище, Пловдив, Пазарджик и Стара Загора, където в отделни населени места беше обявено частично бедствено положение поради наводнения и опасност от преливане на реки и язовири. Край с. Средногорово, област Стара Загора, преля р. Гюрля. Най-тежко отново беше положението в гр. Пловдив, където бяха наводнени подземи, приземни етажи и 4 болници в различни райони на града. Мълния опожари къщата на семейство в Казанлъшко.

10.VI.2019 г. – Скъса се язовирната стена на яз. Чешме дере и две села в община Стражица бяха наводнени. Бедствено положение беше обявено за с. Камен и с. Нова Върбовка. За няколко часа в района на бедствието са паднали над 100 mm валеж, като това количество представлява около 140% от месечната норма на валежа.

Гръмотевична буря със силна градушка унищожиха и хиляди декари със земеделска продукция в община Нова Загора.

24.VI.2019 г. – Буря с ураганен вятър нанесе значителни щети в гр. Пловдив. Отнесен беше покрива на жилищна кооперация. Съобщения за съборени огромни дървета и затиснати от тях автомобили имаше от различни райони на града.

26.VI.2019 г. – Поройни дъждове наводниха гр. Котел. Евакуирани бяха хора от ниската част на града, където бяха наводнени сгради. Дъждът е нанесъл сериозни поражения на пътните настилки в града.

01.VI – гр. Хасково
(*Haskovo.info*)

24.VI – гр. Пловдив (*nova.bg*)

26.VI – гр. Котел след пороя
(*БГНЕС*)

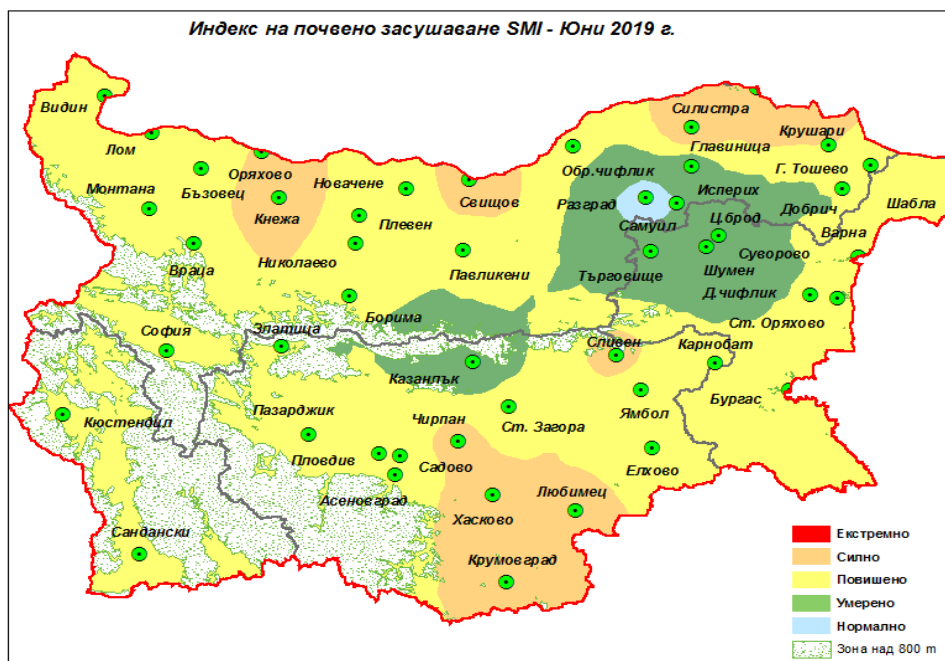
II. СЪСТОЯНИЕ НА ПОЧВАТА И ЗЕМЕДЕЛСКИТЕ КУЛТУРИ, И ХОД НА ПОЛСКИТЕ РАБОТИ

1. СЪСТОЯНИЕ НА ПОЧВАТА

През юни бяха отчетени наднормени валежи в повечето райони на страната, като на много места количествата надвишаваха 100 – 150 l/m² (Пловдив – 197 l/m², Велико Търново – 196 l/m², Хасково – 172 l/m², Пазарджик – 142 l/m², Русе – 137 l/m², Сливен – 134 l/m², Монтана – 128 l/m², Казанлък – 124 l/m², Враца – 124 l/m², Чирпан – 123 l/m²). Развитието на земеделските култури през месеца протичаше при добри почвени влагозапаси.

На 7.VI при първото определяне на почвените влагозапаси при есенните култури в еднометровия почвен слой, влагообезпечеността в агростанциите Пазарджик, Хасково и Долни чифлик бяха 75-80% от пределната полска влагоемност (ППВ). Пълно насищане до ППВ е отчетено в агростанция Казанлък. През първото десетдневие най-ниско водосъдържание беше измерено в Царев брод - 66% от ППВ. При посевите с царевица и слънчоглед, в станциите Хасково, Долни чифлик и Царев брод в слоя 0-100 cm, бяха измерени стойности на вода в почвата 75-80% от ППВ, а в агростанциите Казанлък и Пазарджик е достигнато пълно насищане на почвата до ППВ.

На 17.VI при повторното измерване на водния статус на почвите в еднометровия почвен слой при пшеницата в агростанции Бъзовец, Новачене, Търговище, Долни чифлик и Карнобат беше 80-90% от ППВ, а в Николаево, Павликени и Казанлък са отчетени стойности 90-95% от ППВ. Най-ниски са били стойностите на водните запаси при есенните посеви в районите на агростанциите Сливен, Разград, Кнежа, Силистра и Пазарджик - 55-60%. При пролетните култури в агростанциите Бъзовец, Новачене, Николаево, Павликени, Търговище, Разград, Силистра, Пазарджик и Кнежа бяха измерени стойности на водоосигуреността 80-90% от ППВ, а в станциите Царев брод, Долни чифлик и Карнобат почвената влажност беше 75 % от ППВ. През второто десетдневие на м. юни най-ниска водозапасеност на почвата е измерена в Сливен - 59% от ППВ, а най-висока в Казанлък - 96 % от ППВ.

През третото десетдневие на юни честите валежи, на много места и интензивни, преобладаваха горните почвени слоеве. При царевичката и слънчогледа в агростанции Хасково, Сливен, Пазарджик и Карнобат, измереното съдържание на вода в еднометровия почвен слой беше между 70 и 80% от ППВ. През третото десетдневие на месеца най-висока водообезпеченост е измерена в Царев брод - 95% от ППВ, а най-ниска в агростанцията Долни чифлик - 58% от ППВ.

2. СЪСТОЯНИЕ НА ЗЕМЕДЕЛСКИТЕ КУЛТУРИ

Агротеморологичните условия през първото и началото на второто десетдневие на юни се определяха от неустойчиво време и температури около и над климатичните норми. Падналите проливни валежи в някои общини на областите Плевен, Ловеч, В. Търново, Русе, София, Казанлък, Пловдив, Хасково и Ст. Загора наводниха земеделски участъци и причиниха преобладаване и полягане на част от посевите със зимни житни култури. Сериозни, на места непоправими, повреди нанесоха градушките по зеленчуковите култури, овошките и лозовите насаждения.

През първото десетдневие голяма част от посевите с ечемик встъпиха във восьмична зрелост. При пшеницата протичаха фазите - млечна зрелост в агростанциите Бъзовец, Кнежа, Николаево, Новачене, Търговище, Д. Чифлик и Кюстендил; восьмична зрелост при посевите в част от централните, североизточните райони на Дунавската равнина в агростанциите Павликени, Главиница и Силистра и в Горнотракийската низина, агростанцията Пазарджик. Във високите полета при пшеницата се наблюдаваше наливане на зърното.

През първата половина от второто десетдневие зимната рапица в агростанцията Новачене встъпи във фаза узряване. През този период при царевичката протичаше листообразуване, при слънчогледа - формиране на съцветие, при фасула и соята - цъфтеж, при граха - фаза узряване (Кнежа). В средата на юни кайсиите встъпиха във фаза узряване.

През втората половина на юни развитието на земеделските култури се осъществяваше с ускорени темпове при наднормени топлинни условия. В края на второто десетдневие при пшеницата в полските райони преобладаваше восьмична зрелост, а през третото - пълна зрелост.

Наднормените температури през повечето дни от третото десетдневие, с максимални стойности достигнали на много места до 34-35°C - Видин, Свищов, Русе, Силистра, Благоевград, Сандански, Чирпан, Ст. Загора, Елхово и Карнобат, имаха краткотрайно негативно въздействие върху цъфтежа и оплождането при част от зеленчуковите култури (домати, тиквички, краставици, фасул и

др.). През десетдневното при слънчогледа в Дунавската равнина (Бъзовец, Павликени, Кнежа, Новачене, Главиница и Силистра), в източните (Търговище, Д. Чифлик, Карнобат) и южните райони (Сливен, Хасково) протичаше фаза цъфтеж. При част от по-ранните хибриди царевица бяха регистрирани фазите - изметляване, цъфтеж на метлицата и изсвиляване в агростанциите Бъзовец, Кнежа, Павликени, Царев брод, Главиница, Пазарджик и Пловдив. В югоизточните райони, агростанция Сандански, при фъстъците се наблюдаваше фаза цъфтеж, при фасула и соята се осъществяваше формиране на бобове, а при нахута и кориандъра – фаза узряване.

3. ХОД НА ПОЛСКИТЕ РАБОТИ

Падналите значителни валежи през първото и третото десетдневие на юни възпрепятстваха провеждането на сезонните агротехнически мероприятия. В средата на месеца бе даден старт на жътвата на ечемика. През третото десетдневие започна и жътвата на пшеницата.

През юни, през относително по-сухите периоди, се извършваше окопаване и загърляне на царевицата и картофите, прибиране на плодовата реколта (ягоди, малини, череша, вишни, кайсии, ранни сортове праскови и др.), провеждаха се растителнозащитни пръскания срещу болестите и вредителите. В края на месеца беше проведена първата беритба на тютюна.

III. КИСЕЛИННОСТ НА ВАЛЕЖИТЕ И РАДИОАКТИВНОСТ НА ВЪЗДУХА

1. КИСЕЛИННОСТ НА ВАЛЕЖИТЕ

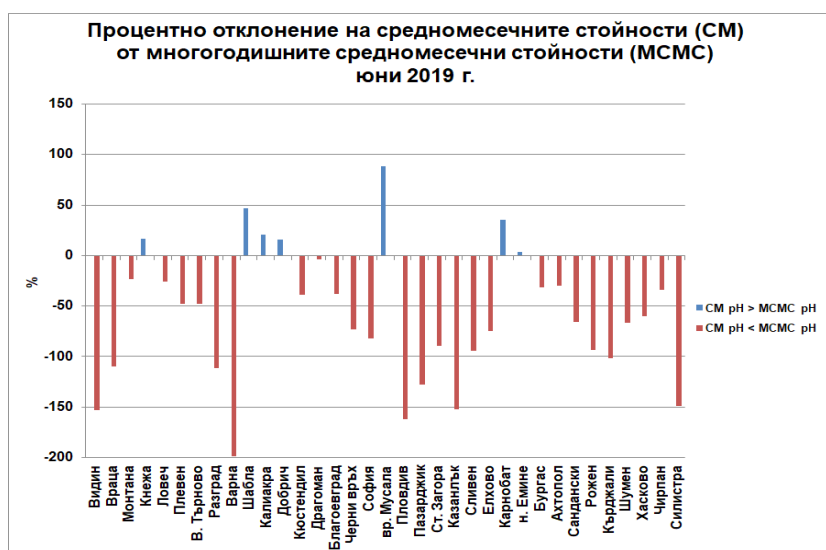
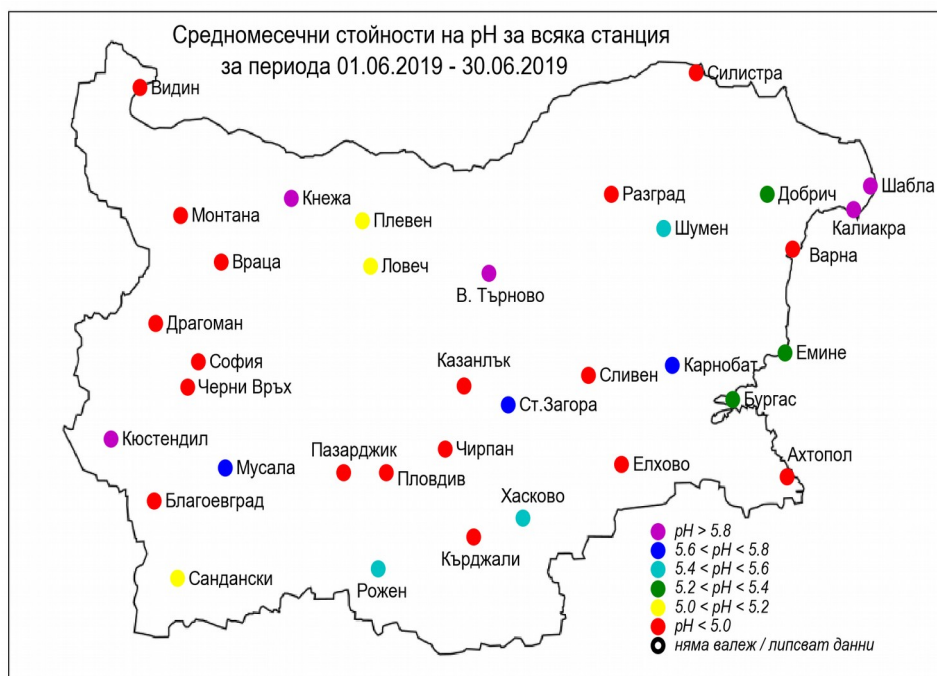
Мрежата за мониторинг на химическия състав на валежите към НИМХ се състои от 35 станции, разположени на територията на цялата страна. Проби се събират 4 пъти в денонощието в основните синоптични срокове (0, 6, 12, 18 UTC). В момента на пробонабирането се измерва рН на валежа и стойностите се предоставят в реално време.

Стойностите, спрямо които се оценява киселинно-алкалния състав на валежите, са: $pH < 5$ – киселини, $5 \leq pH \leq 6$ – неутрални, $pH > 6$ – алкални. Друг показател за оценка са многогодишните средни месечни стойности (МСМС) на рН за всяка станция. Те са изчислени за периода 2002 – 2016 г.

През месец юни е имало валежи във всички станции от мрежата по химия на валежите на НИМХ. Измерена е киселинността на 94.4% от количеството на всички паднали валежи. Неизследвани са малките количества валежи и случаите на валеж при силен вятър, когато събраните количества са недостатъчни за анализ.

В 20.59% от станциите измерените стойности са по-високи от съответните многогодишни средни месечни стойности на рН за юни. В 79.41% от станциите те са по-ниски. По-високи от типичните МСМС са стойностите в станциите Кнежа, Шабла, Добрич, Мусала, Карнобат и Емине, а в останалите са по-ниски.

През юни 47.1% от средните месечни стойности на рН са в киселинната област, 11.8% са алкални и 41.2% от тях са неутрални. Киселинни са валежите във Видин, Враца, Монтана, Разград, Благоевград, Черни връх, София, Пловдив, Пазарджик, Казанлък, Сливен, Елхово, Ахтопол, Кърджали, Чирпан и Силистра. Слабо алкални са валежите, измерени в станциите Кнежа, Велико Търново и Кюстендил. Най-киселинни са средномесечните стойности за станция Варна, а най-алкални в Калиакра.

2. РАДИОАКТИВНОСТ НА ВЪЗДУХА

В НИМХ се провеждат дългогодишни научни изследвания в областта на атмосферната радиоактивност. При регистриране на отклонения в обичайните стойности на наблюдаваните в НИМХ характеристики на атмосферната радиоактивност, информацията се предава на оторизираните държавни институции.

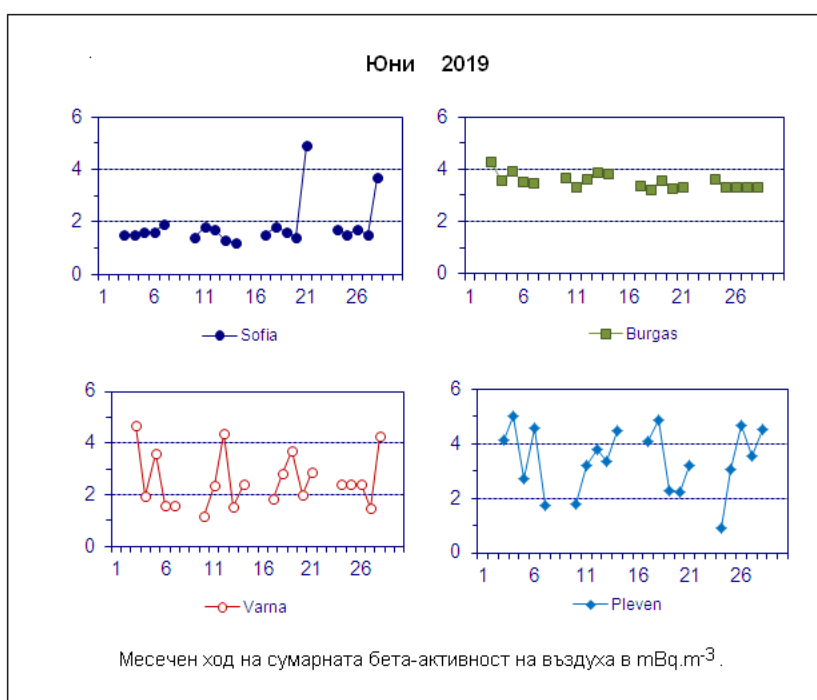
Основен метод за измерване на радиоактивността на атмосферата в НИМХ е бета радиометрията на аерозолни филтри, атмосферни отлагания и валежи, тъй като преобладаващата част от техногенните биологично значими радионуклиди са бета-лъчители. При измерена повишена бета активност се извършва спектрометричен анализ за специфични гама, бета-гама или алфа радионуклиди в съответните атмосферните проби.

Изследванията се базират на проби, набирани в мрежата от станции на НИМХ и анализирани в 4 радиометрични лаборатории в София, Варна, Бургас и Плевен. Особено внимание се обръща на възможен трансграничен пренос на замърсяващи вещества, включително и радиоактивни примеси (чл.22 ал.1 от „Закона за чистотата на атмосферния въздух“, Обн., ДВ бр.45 от 28.05.1996).

Средните месечни стойности на общата бета активност на атмосферния аерозол в приземния въздух, измерени 120 часа след пробовземането на филтъра, в София, Варна, Бургас и Плевен през юни 2019 г. варират от 1.8 до 3.5 mBq/m³. Средните стойности са близки и по-ниски до тези от предходния месец. Максимална стойност на дневните концентрации е измерена на 4 юни в Плевен.

Стойностите на дългоживущата обща бета активност на атмосферните отлагания и валежите в станциите от мрежата на НИМХ през юни 2019 г. са в границите на фоновите вариации.

Средните стойности от измерването на аерозолните проби се получават от измервания в работни дни. Радиоактивността на атмосферните отлагания и валежите се отчита без прекъсване.

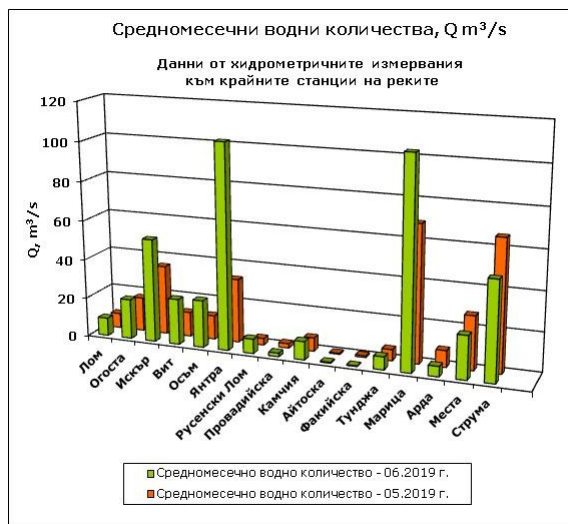

IV. ХИДРОЛОГИЧНА ОЦЕНКА НА РЕЧНИЯ ОТТОК¹

Общият обем на речния отток в страната за месец юни е 1529 млн. m³. Стойността му е с 33% по-голяма от стойността за месец май и с 22% по-голяма от стойността за месец юни 2018 г.

Средномесечните водни количества за месец юни при почти всички наблюдавани пунктове на реките в страната са под месечните норми. Над нормата за месец юни са водните количества на реките във водосборите на р. Вит, р. Осъм, р. Янтра, р. Русенски Лом (Дунавски басейн) и в долното течение на р. Марица (Източнобеломорски басейн). По-съществени повишения на речните нива в страната, в резултат на валежи, са регистрирани в периодите 2-5.VI, 14-19.VI и 24-28.VI.

¹ Данните са за водни стоежи измерени в 08:00 ч. местно време, оперативна информация от автоматични станции и водни количества определени по временни ключови криви.

регистрации наводнения на 2.VI в Средногорово, на 3.VI в гр. Велико Търново, на 5.VI в с. Караманово, на 15.VI в гр. Разград, на 20.VI в гр. Козлодуй и гр. Добрич и на 26.VI в гр. Троян.

Река Студена наводнява обработваеми земи и с. Караманово (5.VI.2019)

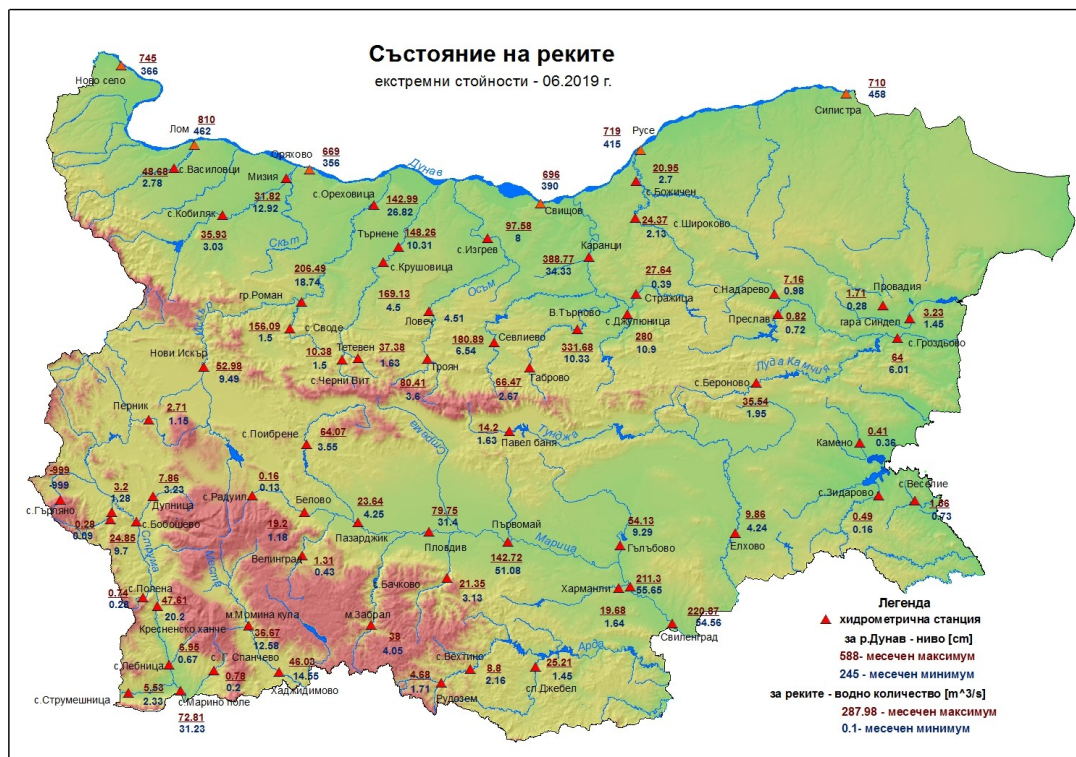
В Дунавския водосборен басейн обемът на речния отток за месец юни е 880 млн. m^3 , което е със 75% повече от предходния месец и с 47% по-голям от този за месец юни 2018 година. По-съществени повишения на водните нива на реките в басейна, вследствие на валежи, са регистрирани в периодите: 2-5.VI във водосборите на р. Искър (с до +185 cm при гр. Роман), р. Вит (с до +217 cm при с. Крушовица), р. Осъм (с до +471 cm при с. Изгрев), р. Янтра (с до +463 cm при с. Каранци) и в притока ѝ р. Джулоница (с до +384 cm при с. Джулоница), р. Русенски Лом (с до +253 cm при с. Божичен); 17-19.VI във водосбора на р. Черни Лом (с до +95 cm при с. Кардам); 24-28.VI във водосбора на р. Искър (с до +122 cm при гр. Нови Искър), р. Янтра (с до +108 cm при гр. Велико Търново). В резултат на интензивни валежи са

регистрации наводнения на 14-18.VI във водосбора на р. Камчия в притоците ѝ р. Луда Камчия (с до +82 cm при с. Берово) и на р. Врана (с до +73 cm при с. Кочово); 26-27.VI във водосбора на р. Камчия по основната река (с до +219 cm при с. Гроздьово) и в притока ѝ р. Луда Камчия (с до +103 cm при с. Берово), и р. Велека (с до +134 cm при с. Граматиково). В резултат на интензивни валежи са регистрирани наводнения на 17.VI гр. Търговище (р. Врана) и на 26.VI в гр. Котел.

Обемът на оттока на Източнороманския водосборен басейн за месец юни е 396 млн. m^3 , което е със 17% повече от предходния месец и с 22% повече от месец юни 2018 г. Във водосбора на р. Арда отчетените повишения на речните нива са с до +101 cm, като се изключват данните от пунктовете, попадащи под влиянието на действащи хидротехнически съоръжения. По-съществени повишения на водните нива на реките във водосборите на р. Тунджа и р. Марица, вследствие на валежи, са регистрирани: в периода 2-4.VI във водосбора на р. Тунджа - р. Беленска (с до +138 cm при гара Чумерна), във водосбора на р. Марица – по основната река при гр. Първомай (с до +97 cm), р. Луда Яна (с до +134 cm при с. Росен), р. Стряма (с до +148 cm при с. Трилистник), р. Сазлийка (с до +178 cm при гр. Гълъбово); в периода 24-26.VI във водосбора на р. Марица – по основната река при гр. Пазарджик (с до +59 cm), р. Тополница (с до +111 cm при с. Поибрене), р. Луда Яна (с до +130 cm при с. Росен). В резултат на интензивни валежи са регистрирани наводнения на 1.VI в гр. Хасково, на 2.VI в градовете Пазарджик, Пловдив и Стара Загора, на 5.VI в гр. Ивайловград, на 9.VI в гр. Пловдив, на 14.VI в гр. Сливен и на 28.VI в гр. Пловдив.

В Западнороманския водосборен басейн обемът на речния отток за месец юни е 193 млн. m^3 . Стойността му е с 24% по-малка от тази за месец май и с 18% по-малка от стойността за месец юни 2018 г. По-съществени повишения на речните нива, вследствие на валежи, са регистрирани в периода 25-28.VI за водосборите на р. Струма (с до +34 cm) и на р. Места (с до +50 cm).

Средномесечните водни стоежи за месец юни на р. Дунав при всички измервателни пунктове в българския участък са с около 25% над месечните норми и са над стойностите за предходния месец.

V. СЪСТОЯНИЕ НА ПОДЗЕМНИТЕ ВОДИ

През юни изменението на дебита на изворите се характеризираше с големи пространствени вариации и слабо изразена тенденция на понижаване. Понижение на дебита беше установено при 22 наблюдателни пункта или около 56% от наблюдаваните случаи. Най-съществено беше понижението на дебита в Нишавски карстов басейн, както и в басейните на Преславска антиклинала, Стоиловска синклинала в Странджански район и на студени пукнатинни води в Източнородопски район. В тези случаи средномесечните стойности на дебита на изворите са под 70% (от 29 до 69%) от същите стойности, регистрирани през май. Повишение на дебита беше установено при 17 наблюдателни пункта. Най-съществено беше повишението на дебита в Бистрець-Мътнешки, Етрополски и Разложки карстови басейни, както и в басейна Златна Панега. В тези случаи средномесечните стойности на дебита на изворите са от 178 до 479% от същите стойности, регистрирани през май.

През юни пространствените вариации на нивата на подземните води от плиткозалягащите водоносни хоризонти (тераси на реки, низини и котловини) бяха със слаба тенденция на повишаване. Повишение на водните нива с 1 до 114 cm, спрямо май, беше регистрирано при 39 наблюдателни пункта или при около 56% от случаите. Най-съществено беше повишението на нивата на места в терасите на реките Дунав (Козлодуйска, Карабоазка и Белене-Свищовска низини), Огоста, Русенски Лом и Тунджа, както и в част от Софийска котловина. Понижение на водните нива с 1 до 32 cm спрямо май, бе установено при 31 наблюдателни пункта, като най-съществено беше то за подземните води на места в терасите на реките Дунав (Арчар-Орсойска низина) и Факийска, както и в част от Сливенска котловина.

През юни нивата на подземните води в Хасковски басейн предимно се повишиха с 5 до 9 cm.

Нивата на подземните води в сарматски водоносен хоризонт на Североизточна България имаха пространствено разнообразие на измененията с отклонения от стойностите за май от -19 до 11 cm и много слабо изразена тенденция на повишаване.

През юни нивата и дебитите на подземните води в дълбокозалягащите водоносни комплекси и водонапорни системи имаха голямо пространствено разнообразие на вариациите със слабо изразена тенденция на понижаване. Нивата на подземните води в барем-аптски водоносен комплекс на Североизточна България предимно се повишиха и имаха вариации от 11 до 147 cm. Нивата на подземните води в малм-валанжски водоносен комплекс на същия район предимно се понижиха и имаха вариации от 0 до -75 cm.

Нивото на пукнатинните подземни води в подложката на Софийски грабен се понижи с -2 cm, в Ихтиманска и приабонска, в обсега на Пловдивски грабен, водонапорни системи се повиши, съответно с 9 и 7 cm, а в Средногорска водонапорна система остана без изменение.

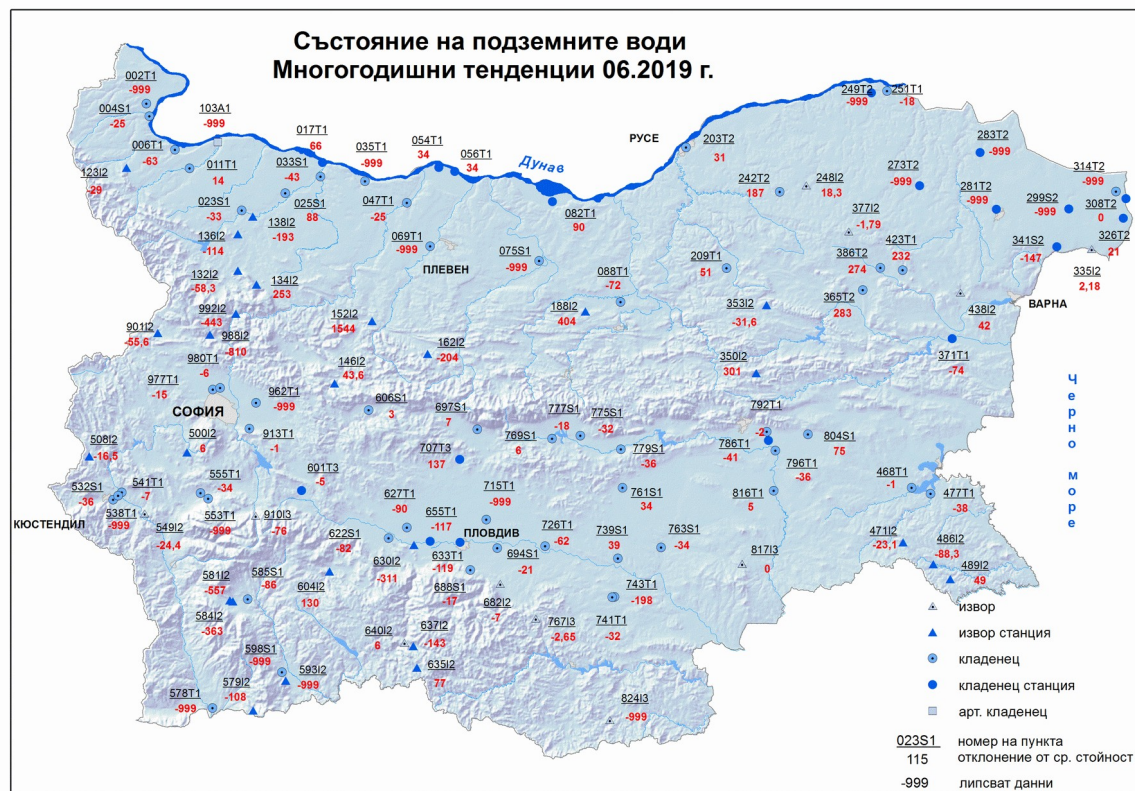
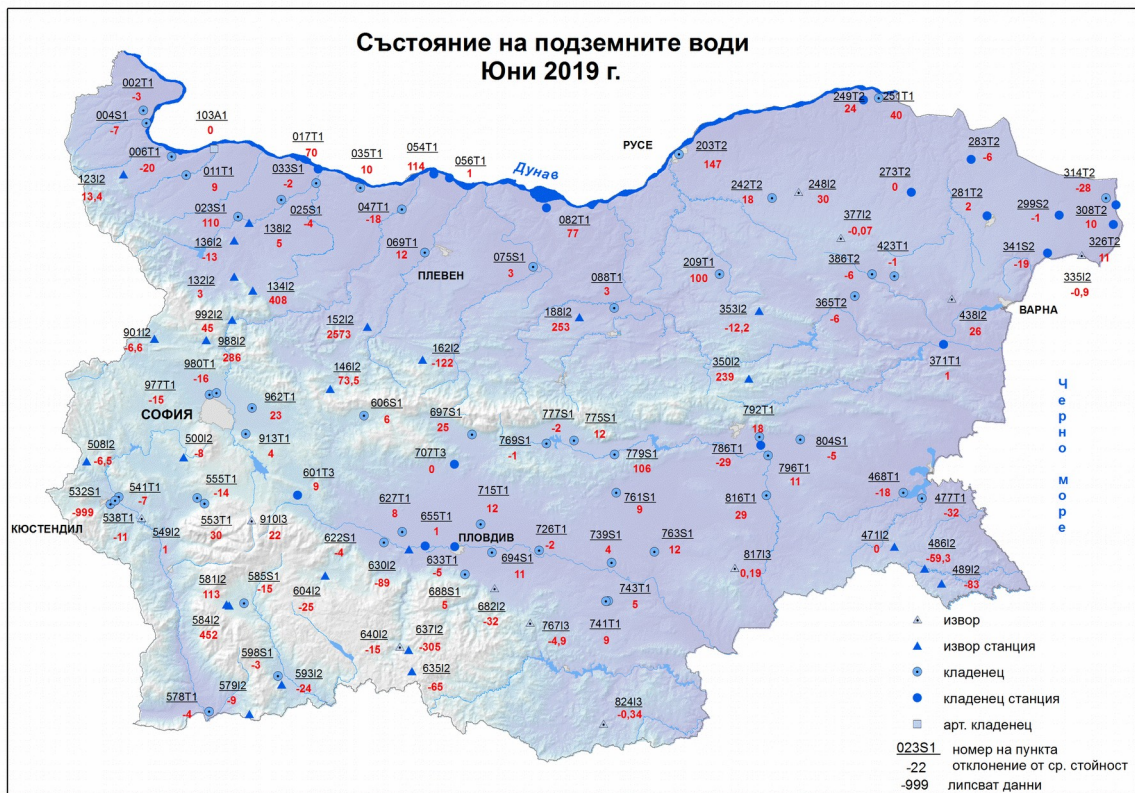
През месец юни се понижи дебитът на подземните води във Варненски артезиански басейн с 0.05 l/s, а в басейна на Джермански грабен и в Ломско-Плевенска депресия остана без изменение.

В изменението на запасите от подземни води през юни беше установена добре изразена тенденция на понижаване при 65 наблюдателни пункта или около 63% от случаите. Понижението на водните нива (с 1 до 198 cm) спрямо нормите и средномногогодишните месечни стойности за юни е най-съществено за подземните води в терасите на реките Места и Марица, в Софийска котловина, в Хасковски басейн, както и в част от сарматски водоносен хоризонт на Североизточна България.

Понижение на дебита с отклонения от месечните норми за юни от 1.79 до 810 l/s беше установено в 22 наблюдателни пункта, като най-съществено то беше в част от Бистрець-Мътнишки, в Градешнишко-Владимировски, Нишавски, Милановски и Бобошево-Мърводолски карстови басейни, както и в басейните на Преславска антиклинала, част от Стоиловска синклинала, Странджански район и на студени пукнатинни води, Източнородопски район. В тези случаи дебитът на изворите е от 21 до 49% от нормите за месец юни.

Повишението на водните нива с 3 до 283 cm, спрямо нормите и средномногогодишните месечни стойности за юни, беше най-голямо за подземните води в малм-валанжски и в част от барем-аптски водоносни комплекси на Североизточна България, както и в Средногорска и приабонска водонапорни системи.

Повишението на дебита, с отклонения от нормите от 2.18 до 1544 l/s, беше най-голямо в част от Бистрець-Мътнишки, в Етрополски, Ловешко-Търновски и Котленски карстови басейни. В тези случаи дебитът на изворите е от 160 до 194% от нормите за месец юни.

Генерален Директор на НИМХ проф. д-р Христомир Брънзов
Телефон: 02 975 39 96
Факс: 02 988 03 80, 02 988 44 94
Телефонна централа: 02 462 45 00
1784 София, бул.“Цариградско шосе” 66
e-mail: office@meteo.bg
<http://www.meteo.bg>

РЕДАКЦИОННА КОЛЕГИЯ

Главен редактор доц. д-р Илиан Господинов
проф. д-р Валентин Казанджиев
доц. д-р Мария Коларова
доц. д-р Марта Мачкова
доц. д-р Снежана Балабанова
Редактор д-р Милена Аврамова

Част I. К. Стоев, доц. д-р И. Господинов, д-р Л. Бочева, доц. д-р Б. Ценова
Част II. Д. Жолева, доц. д-р В. Георгиева, проф. д-р В. Казанджиев
Част III. доц. д-р Е. Христова, доц. д-р Б. Велева
Част IV. доц. д-р Сн. Балабанова, инж. В. Йорданова
Част V. доц. д-р М. Мачкова
Уеб страница на Бюлетина. инж. Ц. Младенова

© Национален институт по метеорология и хидрология, 2019 г.

ISSN 1314-894X